

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 21C/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2222200756
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Madarász
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2024:2222200756.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudcom JUDr. Róbertom Madarászom, v právnej veci žalobcov: X. I. Ď., R.. XX.XX.XXXX, D. XXX XX D. XX, X S. Ď., R.. XX.XX.XXXX, D. D. W. XXX, Q. Z. N., X., I. Š. O., X. O. A., R.. XX.XX.XXXX, D. W. XXX/X, XXX XX T. T., X. D. Ď., R.. XX.XX.XXXX, D. A. XXX/XX, XXX XX T. T., všetci spoločne právne zastúpení: GRMAN & PARTNERS, s. r. o., IČO: 36 861 553, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, proti žalovaným: X. I. W., U. J. J. S. I. N. F., X.: XX XXX XXX, I. I. D. XX, XXX XX D., O. O. Ž. C. X. W., X. Q. I. W., Š.Á. N., X.: XX XXX XXX, I. I. R. I. X, XXX XX D. D., právne zastúpený: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., IČO: 36 813 401, so sídlom Pribinova 9, 940 02 Nové Zámky, X. W. J., R.. XX.XX.XXXX, D. J. XXXX/XX, XXX XX A. I., X. X. Ľ. J., R.. XX.XX.XXXX, D. J.Á. XXXX/XX, XXX XX A. I., X. D. J., R.. XX.XX.XXXX, D. J.Á. XXXX/XX, XXX XX A. I., žalovaní 3. až 5. spoločne právne zastúpení: zselinszky s. r. o., IČO: 36 869 007, so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, 6. V. J. J., X.: XX XXX XXX, I. I. I. XXX XX J. J. XXX, o určenie vlastníckeho práva a o určenie nehnuteľností patriacich do dedičstva, taktó

rozhodol:

I. Konanie sa v časti o určení že nehnuteľnosti nachádzajúce sa k.ú. Q. J. ved. na LV č. XXX a to parc. reg. P. parc. č. XXX/XXX vo výmere 5m², druh pozemku orná pôda, parc. reg. P. parc. č. XX/XX vo výmere 508m², druh pozemku orná pôda, ktorá vznikne zápisom Z.-Q. odčlenením od parcely č. XX/X, parc. reg. P. parc. č. XX/XX vo výmere 249m², druh pozemku orná pôda, ktorá vznikne zápisom Z.-Q. odčlenením od parcely č. XX/X;
nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. Q. J. ved. na LV č. XXX a to parc. reg. P. parc. č. XX/XX vo výmere 358m², druh pozemku zastavaná plocha, ktorá vznikne zápisom Z.-Q. odčlenením od parcely č. XX/X, parc. reg. P. parc. č. XX/XX vo výmere 228m², druh pozemku zastavaná plocha, ktorá vznikne zápisom Z.-Q. odčlenením od parcely č. XX/X;
nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. Q. J.O. ved. na LV č. XXX a to parc. reg. P. parc. č. XXX/XXX vo výmere 211m², druh N. V. N., J. C. U. Z.-Q. V. V. N. Č.. XXX/XXX, parc. reg. P. parc. č. XXX/XXX vo výmere 150m², druh pozemku ostatná plocha, ktorá vznikne zápisom Z.-Q. odčlenením od parcely č. XXX/XXX;
Patria do dedičstva v podiele 1/2 z celku po neb. S. Ď., R.. XX.X.XXXX, U.. A. XX.X.XXXX a v podiele 1/2 z celku do dedičstva po neb. K. Ď., R.. XX.XX.XXXX, U.. XX.X.XXXX zastavuje.

II. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamieťa.

III. Žalovanému v 1. rade sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom spoločne a nerozdielne.

IV. Žalovanému v 2. rade sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom spoločne a nerozdielne.

V. Žalovaným v 3. až 5. rade sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom spoločne a nerozdielne.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou, doručenou súdu dňa 04.03.2022 v znení jej zmeny zo dňa 30.09.2022, domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že do dedičstva po nebohom S. Ď., R.. XX.XX.XXXX, U.. XX.XX.XXXX v podiele 1, a po nebohej K. Ď., R.. XX.XX.XXXX, U.. XX.XX.XXXX v podiele 1 patria nasledovné nehnuteľnosti:

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. J., V. J. J., V. A. I., vedené Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XXX/X, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 2326 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. J., obec J. J., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: orná pôda o výmere 855 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: orná pôda, výmera 15 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: zastavaná plocha, výmera 358 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XX/X - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: zastavaná plocha, výmera 228 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XX/X - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „C“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: orná pôda, výmera 508 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XX/X - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: orná pôda, výmera 249 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XX/X - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 5 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 754 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 664 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 23 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 2119 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, A. pozemku: orná pôda, výmera 49 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 591 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: zastavané plochy, výmera 1981 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XXX/XX - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: ostatná plocha, výmera 211 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XXX/XXX - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: ostatná plocha, výmera 150 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XXX/XXX - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: zastavaná plocha, výmera 1214 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XXX/XXX - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 10473 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XXX/XXX - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. J., obec J. J., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XXX/X, druh pozemku: orná pôda o výmere 42272 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. J., obec J. J., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XX, druh pozemku: vinica o výmere 7851 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 4100 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parcely parc. č. XXX/XX, zapísanej na liste vlastníctva č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území C. D., obec C. D., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XX, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 1600 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/X, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 3790 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, parcela registra „E.“ parc. č. XXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 23372 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. J., obec J. J., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: orná pôda, výmera 11242 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 3525 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XX/X - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX druh pozemku: orná pôda, výmera 385 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 2404 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 2145 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 1759 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „P.“ parc. č. XXX/XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 2259 m², vznikne zápisom Z. - Q. odčlenením od parc. č. XXX/XX - zapísanej na liste vlastníctva č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. J., obec J. J., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „P.“ parc. č. XX/XX, druh pozemku: orná pôda o výmere 10626 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území C., obec C., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „E.“ parc. č. XXX/X, druh pozemku: orná pôda o výmere 242 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, parcela registra „E.“ parc. č. XXX/X, druh pozemku: orná pôda o výmere 13444 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území C., obec C., okres A. I., vedené Okresným úradom A. I., katastrálny odbor a to parcela registra „E.“ parc. č. XXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 7882 m², zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX.

2. Svoju žalobu odôvodnili tým, že právnym predchodcom žalobcov ako prídelcom boli vydané tri výmery o vlastníctve pôdy. Výmery o vlastníctve pôdy vydalo Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v Bratislave podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb.n. SNR a podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR (ďalej len: „výmer o vlastníctve pôdy“ alebo: „výmer“). Podľa § 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1946 Sb.n. SNR výmer o vlastníctve pôdy je verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia. Tieto rozhodnutia je treba charakterizovať ako správny akt, boli vydané orgánom na to oprávneným v medziach jeho právomocí, sú právoplatné a vykonateľné a preto sa považujú za právne perfektné. Výmer o vlastníctve pôdy je verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti aj bez intabulácie. Právnym predchodcom žalobcov v 1. až 4. rade, ako prídelcom boli Povereníctvom SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu vydané celkom tri výmery o vlastníctve pôdy: Výmer číslo XXXX/XX zo dňa 14.05.1948 pre katastrálne územie Q. J. (Q. J.), Výmer číslo XXXX/XX-XX zo dňa 14.05.1948 pre katastrálne územie C., Výmer číslo XXXX/XX-XX zo dňa 14.05.1948 pre katastrálne územie C. O. (C. D.), všetky v ideálnej časti.

3. Žalobcovia v 1. až 4. rade našli v agende svojich právnych predchodcov aj listiny poukazujúce na zrušenie výmerov Povereníctva SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu o pridelení pôdohospodárskeho majetku. Tieto rozhodnutia o zrušení výmerov vydal Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Dunajskej Strede, ktorý konštatoval, že prídelca sa vzdal pridelených nehnuteľností. Žalobcovia evidujú rozhodnutie ONV v Dunajskej Strede o zrušení výmeru zo dňa 25.02.1959 číslo: N. X/XXX/XXXX pre katastrálne územie C. a rozhodnutie ONV v Dunajskej Strede o zrušení výmeru zo dňa 20.11.1958 číslo: N.-XX pre katastrálne územie C. D.. Na tomto mieste žalobcovia v 1. až 4. rade prehlasujú, že právní predchodcovia žalobcov sa pôdohospodárskeho majetku, ktorý im bol pridelený Povereníctvom SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu výmerom o vlastníctve pôdy číslo: XXXX/XX pre katastrálne územie Q. J. (Q. J.), výmerom o vlastníctve pôdy číslo: XXXX/XX-XX zo dňa 14.05.1948 pre katastrálne územie C. a výmerom o vlastníctve pôdy číslo: XXXX/XX-XX pre katastrálne územie C. O. (C. D.), nikdy nevzdali. Okrem uvedeného žalobcovia poukazujú na to, že Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Dunajskej Strede nemal právomoc zrušiť tieto listiny a už vôbec s právnym dôsledkom odňatia vlastníckeho práva. Z tohto dôvodu nedošlo k odňatiu vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov a v dôsledku právne nulitého aktu bolo zachované vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov k poľnohospodárskym nehnuteľnostiam.

4. V súčasnosti sú niektoré nehnuteľnosti zlúčené, alebo naopak odčlenené od pôvodných parcelných čísel a sú v katastri nehnuteľností zapísané ako novo vzniknuté parcely registra „P.“, alebo „E.“. Na pridelené nehnuteľnosti bola vyhotovená identifikácia parciel Správou katastra Dunajská Streda z 08.01.1998 pod označením č.j. XXXX/XX-Ú. spolu s grafickou identifikáciou. Následne k podaniu žaloby bola vyhotovená nová identifikácia Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálny odbor zo dňa 19.07.2021 pod označením J.-XXXX/XX.

5. Naliehavosť právneho záujmu, predpokladaná ustanovením § 137 písm. c) CSP je daná aj vtedy, Ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastníč spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo len také súdne rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti.

6. Žalobcovia svoju aktívnu legitímáciu v spore odvodzujú od právnych predchodcov žalobcov, ktorými sú S. Ď., R. XX.XX.XXXX, U. A. XX.XX.XXXX a manželka K. Ď. W.. A., R. XX.XX.XXXX, U. A. XX.XX.XXXX, ktorým boli výmery o vlastníctve pridelené.

7. Žalovaný 1. sa cestou Slovenského pozemkového fondu (ďalej len ako „SPF“) k žalobe vyjadril podaním zo dňa 06.06.2022 tak, že žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorý je potrebné hodnotiť objektívne aj z časového hľadiska. O sporné pozemky sa od roku 1958, resp. 1959, až do súčasnosti, nezaujímali právni predchodcovia žalobcov, ani žalobcovia, a od uvedeného obdobia s nimi nakladá štát v dobrej viere ako vlastníč, a teda nie je daná potreba naliehavej úpravy pomerov. Právnym predchodcom žalobcov boli Výmery o vlastníctve pôdy pridelené pozemky v okrese A. I., v kat. úz. Q. J. v podiele 1/14, v kat. úz. C. X. v podiele 1/13 a v kat. úz. C. O.Ň. v podiele 1/14, špecifikované vo výmeroch, a rozhodnutiami Odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v A. I. č. N.. X/XXX/XXXX zo dňa 25.02.1959 a č. N.-XX zo dňa 20.11.1958 bolo konštatované zrušenie prídelov v nadväznosti na vzdanie sa vlastníckeho práva zo strany prídelcov. Podotkli, že právni predchodcovia žalobcov, podľa predložených dokladov, nikdy nebývali v okrese A. I., v čase vydania výmerov, ako aj v čase vydania rozhodnutí o zrušení výmerov, resp. aj v čase smrti, bývali v 207 km vzdialenej obci D. v okrese T. T., a teda objektívne nemohli osobne hospodáriť na pridelenom majetku. Prídelcovia boli povinní na pridelenom majetku osobne hospodáriť so starostlivosťou riadneho hospodára, šetrením bolo zistené, že prídelcovia na pridelenom majetku osobne nehospodárili, a zriekli sa prideleného majetku, nakoľko nežili v blízkosti pozemkov, a vlastnícke právo k opustenému majetku prešlo na Československý štát. Žalovanému v 1. rade nie je zrejmé, na základe akej právnej skutočnosti sa žalobcovia domáhajú vlastníckeho práva k žalovaným pozemkom v podiele 1/1, keď ich právnym predchodcom boli pridelené pozemky len v ideálnych spoluvlastníckych podieloch 1/13, resp. 1/14, a v tomto smere je žaloba absolútne nedôvodná, nepreukázaná, bez akéhokoľvek skutkového tvrdenia a právneho podkladu. K zániku vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov k prídelom došlo tým, že sa vzdali vlastníckeho práva k nim, ktoré skutočnosti potvrdzujú rozhodnutia Odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Dunajskej Strede č. N.. X/XXX/XXXX zo dňa 25.02.1959 a č. N.-XX zo dňa 20.11.1958. Prídelca sa môže prídelu vzdať v zmysle ust. § 132 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. či tento opustiť, rovnako, ako sa každý vlastníč môže vzdať vlastníctva k veci či vec opustiť, pretože právo opustiť vec a vzdať sa jej vlastníctva je súčasťou obsahu vlastníckeho práva. Vzdanie sa vlastníckeho práva k veci v danom prípade bolo odôvodnenou skutočnosťou, nakoľko prídelcovia pôdu neužívali, neobhospodarovali, nenakladali s ňou, ani žiadnym iným spôsobom napĺňali obsah tvrdeného vlastníckeho práva k pozemkom. Vzdanie sa vlastníckeho práva potvrdzujú rozhodnutia Odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Dunajskej Strede, v nadväznosti na okolnosť, že právni predchodcovia žalobcov bývali v okrese T.X. T., a v tomto okrese bývajú aj žalobcovia, okrem žalobcu v 2. rade, ktorý má pobyt v B.. Vzdanie sa prídelu ako jednostranný právny úkon vlastníka, ktorým sa vzdáva jeho vlastníctva, znamená obnovenie vlastníckeho práva štátu k prídelu. Vzdanie sa prídelu nie je prevodom vlastníckeho práva, ale prechodom vlastníckeho práva na štát. Z týchto dôvodov žiadali žalobu zamietnuť.

8. Žalovaný v 2. rade v podaní zo dňa 22.06.2022 k žalobe uviedol, že žalovaný 2., resp. Slovenská republika vo vzťahu k parc. č. XXX/X na LV XXX, Q. J. sú riadne zapísaní ako vlastníci na liste vlastníctva, pričom toto vlastníctvo minimálne 50 rokov nebolo žiadnym spôsobom spochybnené. Pozemky sa nachádzajú v správe a užívaní žalovaného 2. Žalobcovia nepredložili k žalobe pozemnoknižné vložky, ako ani žiadne listiny, z ktorých by vyplýval zápis v prospech žalobcov v pozemkovej knihe alebo v katastri nehnuteľností. Žalobcovia dotknuté pozemky neužívajú ani sa nikdy nedomáhali ich užívania,

resp. žalovaný 2. nemá vedomosť o tom, že by tomu bolo inak. Čo sa týka samotných výmerov, žalovaný 2. nespochybňuje že môžu byť aj v súčasnosti nadobúdacím titulom, musia byť však k tomu splnené aj ďalšie podmienky. V prvom rade poukázali na to, že výmery sú z roku 1948 kedy platil intabulačný princíp, teda k nadobudnutiu vlastníckeho práva bol potrebný pozemnoknižný vklad. Túto skutočnosť žalobcovia nepreukázali a preto má žalovaný 2. za to, že nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k žalovaným parcelám. Tiež k nadobudnutiu vlastníckeho práva bolo potrebné aj zaplatenie prídellovej ceny, čo rovnako žalobcovia nepreukázali. Ďalej žalovaný 2. namieta, že predmetom prídely podľa výmeru č. XXXX/XX-XX, kat. úz. C. O., A. C. D. a výmeru č. XXXX/XX, J.Ú.. Q. J. boli nehnuteľnosti v podiele 1/14 k celku, žalobcovia sa však domáhajú určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva v celosti, resp. v podiele 1 pre každého z právnych predchodcov žalobcov. V časti III. oboch výmerov sú uvedené podmienky, za ktorých mali byť nehnuteľnosti pridelené do vlastníctva. Medzi tieto podmienky patrí aj povinnosť na pridelenom majetku osobne hospodáriť. Splnenie týchto podmienok však žalobcovia nepreukázali.

9. Žalobcovia vo svojej replike zo dňa 10.08.2022 zaujali také stanovisko, že pokiaľ je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti a žalobcovia disponujú Výmermi č. XXXX/XX, XXXX/XX O. XXXX/XX zo dňa 14.05.1948 o vlastníctve pôdy, ktorým boli právnym predchodcom žalobcov pridelené do vlastníctva pôdohospodárske nehnuteľnosti v katastrálnom území Q. J., C. O. C. O., majú naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo len také súdne rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti, resp. takéto rozhodnutie súdu môže byť podkladom v konaní o dedičstve, ako aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľnosti.

10. Rozhodnutia o zrušení Výmerov o vlastníctve pôdy zo dňa 14.05.1948 vydal Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Dunajskej Strede, ktorý konštatoval, že prídelca sa vzdal pridelených nehnuteľností. Žalobcovia poukazujú na to, že Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Dunajskej Strede nemal právomoc zrušiť tieto listiny a už vôbec s právnym dôsledkom odňatia vlastníckeho práva. Pridelený majetok mohlo odňať len Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu. Okresné národné výbory nemali právomoc odnímať prídely, a z toho dôvodu treba považovať takéto rozhodnutia vydané nad rozsah právomoci správneho orgánu za nulitný správny akt, ktorý nemohol založiť právne účinky zániku vlastníctva. Na základe § 3 bod 3 vyhlášky č. 509/1950 Ú. v. prešla na Okresné národné výbory pôsobnosť Povereníctva SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu len v rozsahu vykonávania vyúčtovania s odchádzajúcimi prídelcami a dozoru nad hospodárením prídelcov podľa § 23 nar. č. 104/1945 Sb.n. SNR, a teda nie pôsobnosť odňatia prideleného majetku a jeho pridelenia inej osobe podľa ustanovenia § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb.n. SNR. Z tohto dôvodu nedošlo k odňatiu vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov.

11. Žalobcovia ďalej poukázali na stanovisko Najvyššieho súdu SR v konaní 6 Cdo 792/2015, ktorý v uznesení zo dňa 18.08.2016 uviedol, že pri strate vlastníctva musia byť splnené stanovené predpoklady, ktoré v uznesení ďalej bližšie špecifikuje. Žalobcovia uvádzajú, že v prípade právnych predchodcov žalobcov tieto predpoklady neboli splnené a preto v prípade právnych predchodcov žalobcov nie je možné hovoriť o vzdaní sa vlastníckeho práva k prideleným nehnuteľnostiam. Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach riešil otázku straty vlastníctva k prídely prídelcom z dôvodu jeho vzdania sa prídelcom (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 48/2008, sp. zn. 3 MCdo 5/2013). Vychádzal pritom (rovnako ako je to v tejto veci) zo zákona č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník účinného od 1.1.1951, ktorý v ustanovení § 132 ods. 1 upravoval stratu vlastníckeho práva k veci okrem iného aj tým, že sa vlastník vlastníctva vzdá. Právo opustiť vec treba považovať za súčasť obsahu vlastníckeho práva. Jeho podstatou je prejav vôle vlastníka nebyť naďalej vlastníkom veci. Ide o jednostranný právny úkon, ktorým vlastník stráca svoje vlastnícke právo a dochádza tak spravidla k jeho prechodu na štát (§ 119 písm. a/ OZ). Z prejavu vôle musí bez akýchkoľvek pochybností vyplývať, že vlastník sa vlastníctva vzdáva, a to treba zdôrazniť vlastníctva k určitej veci. Dôkazné bremeno zaťažuje v konaní tú stranu sporu, ktorá tvrdí, že nadobudla vlastníctvo k veci. Vzhľadom na závažnosť právneho následku, ktorým je strata vlastníctva, v prípade, že vzniknú pochybnosti o tom, či došlo k opusteniu veci, treba vychádzať z predpokladu zachovania vlastníckeho práva (čl. 11 Listiny základných práv a základných slobôd). Z hľadiska formy, zákon pre platnosť tohto právneho úkonu, ak ide o nehnuteľnosť, požaduje písomnú formu. Nepostačuje, ak právny úkon je urobený ústne, prípadne konkludentne tým, že vlastník nehnuteľnosť neužíva. Listina, ktorej obsahom je prejav vôle

vlastníka vzdať sa vlastníctva, musí byť vlastníkom tiež podpísaná. Skutočnosť, či (ne)došlo k vzdaniu sa vlastníctva, treba posúdiť aj v kontexte s dobou, v ktorej mal byť tento právny úkon urobený a tiež so zreteľom na to, že nikto sa spravidla bez vážneho dôvodu vlastníctva k veci nevzdáva, zvlášť, ak ide o nehnuteľnosť, ktorým je pozemok.

12. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR intabulácia nie je potrebná pri Výmere o vlastníctve pôdy vydanom Poverením pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia SNR č. 104/1946 Sb. n. SNR.4 K nadobudnutiu vlastníctva prídélom nebola potrebná intabulácia, nedostatok zápisu nemá vplyv na vlastníctvo prídélu. Z hľadiska vlastníctva nebola preto ani v danom prípade rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je urobený zápis o prídélovom konaní.5 Výmer o vlastníctve pôdy je verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídélcu k prídélenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti aj bez intabulácie. Tento prepis pozemnoknižného prevedenia prídélu malo podľa nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR § 17 ods. 2 obstarat' samotné Poverenie SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu na vlastné trovy.

13. Žalovaný 1. cestou SPF vo svojom podaní namietal, že si žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia neuplatnili reštitučný nárok na vydanie majetku z vlastníctva štátu v zmysle zák. č. 229/1991 Zb. alebo zákona č. 503/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov vo vzťahu k žalovaným parcelám. V prípade ak žalobcovia nevyužili vyššie uvedený legitímny prostriedok na získanie majetku, ktorý bol prídelený ich právnym predchodcom ako prídélcom a miesto toho sa rovno domáhajú získania sporných pozemkov určovacou žalobou na súde, vyvoláva toto konanie právnu neistotu, ktorej následkom by malo byť zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

14. Podaním zo dňa 21.09.2023 žalobcovia zobrali svoju žalobu späť v časti, a to v časti tých pozemkov, ktorých vlastníkom je žalovaný 6., ako aj v časti tých pozemkov, ktorých vlastníkom nie je ani jeden zo žalovaných.

15. Na pojednávaní dňa 31.10.2023 sa žalobcovia pridržovali svojej žaloby, ako aj ostatných písomných vyjadrení, pričom nad rámec toho uviedli, že podľa bodu 5 rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „ÚS SR“) sp. zn. I. ÚS 460/2017 môže dôjsť ku konfliktu jednotlivých strán, pričom ide o konflikt vlastníckeho práva a dobrej viery neskorších nadobúdateľov poľnohospodárskej pôdy. Žalobcovia nie sú presvedčení, či toto rozhodnutie ÚS SR sa dá použiť aj v tomto prípade, keďže žalovaní zatiaľ svoju dobrú vieru v tomto konaní nepreukázali. Taktiež poukázali na rozhodnutie veľkého senátu obchodného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „NS SR“) sp. zn. 1Vobdo/2/2020 zo dňa 27.04.2021, ktorý určitým spôsobom modifikoval rozhodnutie ÚS SR. Taktiež poukázali na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 295/2012 zo dňa 28.08.2012 podľa ktorého reštitučné zákony tu nie sú na to, aby občanov pripravil o vlastníctvo, ale slúžia na to, aby sa občania dostali k svojmu vlastníctvu ľahším spôsobom prostredníctvom správneho konania.

16. Žalovaný 2. na tomto pojednávaní poukázal na to, že konkurenciou reštitučných nárokov a určovacích žalôb sa zaoberali viaceré rozhodnutia a to napr. aj uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 177/2013, podľa ktorého po uplynutí reštitučných lehôt nie je možné si uplatniť vlastnícke právo určovacou žalobou.

17. Žalovaní 3. až 5. na predmetnom pojednávaní uviedli, že nespochybujú vlastnícke právo, ktoré vychádza z Ústavy SR, avšak je v nej zakotvený aj princíp právnej istoty, ktorý v tomto prípade spochybňuje žalobca.

18. Žalobcovia vo svojom podaní okrem svojich skorších argumentov uviedli, že podľa ich názoru v prípade márneho uplynutia lehoty na uplatnenie reštitučného nároku, oprávnená osoba môže stále svoj nárok uplatniť vlastníckou žalobou podľa Občianskeho zákonníka. Žalobcovia pritom argumentujú nepremlčateľnosťou vlastníckeho práva a tým, že Občiansky zákonník ako všeobecný predpis obsahuje ustanovenia o ochrane vlastníckeho práva, ktoré je možné použiť v prípade, ak už nie je možné využiť ochranu podľa osobitného (reštitučného) predpisu. Prijatím reštitučných predpisov nedošlo k zániku vlastníckeho práva osôb, ktorých majetok štát prevzal bez právneho dôvodu. Žalobcovia tvrdia, že prevzatím nehnuteľnosti štátom bez právneho dôvodu nedošlo k zániku vlastníckeho práva a preto nič nebráni tomu, aby sa oprávnená osoba domáhala svojho nároku žalobou podľa všeobecných predpisov občianskeho práva. Podľa názoru žalobcov je možné uplatňovať nárok žalobou podľa Občianskeho

zákonníka hlavne v prípadoch, ak neexistuje žiadna listina, rozhodnutie ani zákonné ustanovenie, ktoré by odôvodňovalo záver, že štát alebo iná právnická osoba nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti.

19. V roku 1998 Najvyšší súd Slovenskej republiky¹ vyslovil, že lex specialis neruší platnosť (a záväznosť) lex generalis, len jeho primárnu aplikáciu vylučuje až do tej doby, než je zistené v súdnom konaní, že ustanovenia lex specialis na daný prípad nedopadajú a preto ich nemožno naň uplatniť. Reštitučné zákony majú voči Občianskemu zákonníku povahu zvláštneho predpisu so všetkými dôsledkami z toho pre aplikáciu práva plynúcimi (lex specialis derogat legi generali), ale na druhej strane ak už režim reštitučných zákonov neplatí pre určité osoby či prípady, potom platí úprava všeobecná, t. j. Občiansky zákonník. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 36/99 z 20. augusta 1999 vyplýva, že reštitučné zákony majú vo vzťahu k Občianskemu zákonníku povahu legis specialis za podmienky, že sú dané všetky podmienky pre ich použitie. Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalšom rozhodnutí - v uznesení sp. zn. 3 Cdo 205/2009 zo 17. februára 2011 dospel k záveru, že reštitučné zákony, aj keď majú vo vzťahu k Občianskemu zákonníku povahu lex specialis, nevylučujú možnosť v prípade, ak sa zistí, že ustanovenia lex specialis nemožno na daný prípad uplatniť, domáhať sa po uplynutí reštitučných lehôt ochrany vlastníckeho práva podľa ustanovení Občianskeho zákonníka žalobou o určenie vlastníctva, prípadne žalobou o vydanie vecí. Aj v praxi Ústavného súdu SR sa v skorších rozhodnutiach vyskytovali názory, že je možné podať žalobu o určenie vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov občianskeho práva, ak už uplynula lehota na uplatnenie reštitučného nároku podľa reštitučných predpisov. Vo všeobecnosti zástancovia tohto názoru argumentovali tým, že reštitučné predpisy boli prijaté nie kvôli tomu, aby zaniklo vlastnícke právo oprávneným osobám, ale aby sa im uľahčilo domôcť sa vlastníckeho práva, ktoré im bolo štátom protiprávne odňaté. Reštitučný nárok na vydanie vecí znamená iba obnovu predchádzajúceho stavu a zakladá právo oprávnenej osoby na navrátenie vlastníckeho práva. Až po realizácii tohto práva na „vydanie vecí“ v zmysle reštitučných zákonov si môže oprávnená osoba počínať ako vlastníč vecí, t. j. okrem iného domáhať sa vydania vecí v zmysle jej faktického odovzdania, resp. vypratania. Reštitučné predpisy neboli vydané za tým účelom, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, oprávnená osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva. Žalobcovia na podporu svojich argumentov odkázali na rozhodnutia ÚS SR sp. zn. III. ÚS 178/06, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, II. ÚS 217/2017. Na tomto mieste žalobcovia poukazujú tiež na uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 1VOBdo/2/2020 zo dňa 27.04.2021, ktorý pojednáva o dobrej viere nadobúdateľa vecí, ktorý nadobúda vlastníctvo od nevlastníka.

20. Nie je pravdou, že nehnuteľnosti pridelené právnym predchodcom žalobcov Výmermi o vlastníctve pôdy zo dňa 14.05.1948 pod číslom XXXX/XX, XXXX/XX-XX O. XXXX/XX-XX Poverením SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v Bratislave podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb.n. SNR im boli odňaté štátom, pričom im neboli ani odňaté štátom bez právneho dôvodu. Právni predchodcovia žalobcov boli a sú stále vlastníckmi pridelených nehnuteľností a preto sa na nich reštitučné zákony nevzťahovali, to znamená, že neboli splnené podmienky pre ich použitie.

21. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, písomnými ako aj slovnými vyjadreniami strán sporu a predloženými listinnými dôkazmi: výmermi Poverenia pôdohospodárstva a pozemkovej reformy č. XXXX/XX zo dňa 14.05.1948, XXXX/XX zo dňa 14.05.1948 a XXXX/XX zo dňa 14.05.1948, osvedčením o dedičstve vydaného S.. X. J., R. I. I. C. K. I.. U.. XXD/XXX/XXXX, A. XX/XXXX zo dňa 25.11.2008, rodnými listami žalobcov, uzneseniami Okresného súdu Martin sp. zn. XXD/XXX/XXXX zo dňa 13.02.2007 a XXD/XX/XXXX zo dňa 05.06.2018, identifikáciami parciel zo dňa 16.07.2021 a 19.07.2021, grafickými identifikáciami parciel zo dňa 31.08.2022 vyhotovenými spoločnosťou K. I..W..V.. (č. I. 125-143), geometrickými plánmi zo dňa 01.08.2022 vyhotovenými spoločnosťou K. I..W..V.. (č. I. 144-151), rozhodnutiami Okresného národného výboru Dunajská Streda č. XXXX/XX zo dňa 20.11.1958 a č. X/XXX/XXXX zo dňa 25.2.1959 ako aj výsluchom žalobcu 1. a zistil tento skutkový a právny stav vecí:

22. Podľa výmerov predložených žalobcami boli ich právnym predchodcom pridelené pozemky v katastrálnom území Q. J., C. X.. O. C. O.. V zmysle čl. II. uvedených prídelov, platná prídelová cena ako aj pozemkovoknižné označenie a presná výmera bude však určená v prídelovej listine,

ktorú vydá Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy. Podľa čl. III. bodu 3 prídelov, prídelca je povinný na pridelenom majetku osobne hospodáriť so starostlivosťou riadneho hospodára; ak riadne nehospodári, Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy môže prídel odňať podľa ustanovenia § 23 ods. 2 nariadenia číslo 104/1945 Sb. N. SNR.

23. Z vyššie uvedených rozhodnutí Okresného národného výboru Dunajská Streda (ďalej len ako „ONV“) vyplýva, že výmery vydané pre katastrálne územie C. D. O. C. boli zrušené z dôvodu neplnenia si prídelových podmienok. V týchto rozhodnutiach bolo skonštatované, že sa prídelca zriekol pridelených nehnuteľností.

24. Z grafických identifikácií parciel, ktoré vypracovala spoločnosť K. I..W..V.. dňa 31.08.2022, ako aj z vyššie uvedených geometrických plánov vyplýva, že tieto pozemky, ktoré boli pridelené právnym predchodcom žalobcov sú v súčasnosti označené tak, ako to je uvedené v odseku 1 tohto rozhodnutia a v súčasnosti ako vlastníci týchto pozemkov sú evidovaní žalovaní.

25. Žalobcovia predloženými dedičskými rozhodnutiami a rodnými listami preukázali, že sú právnymi nástupcami prídelcov. Vo veci tiež nebolo sporné, že ani žalobcovia, ani ich právni predchodcovia si svoje nároky neuplatnili v reštitučnom správnom konaní.

26. Z výsluchu žalobcu 1. súd zistil, že sa jeho rodičia mali zaujímať ohľadom vlastníctva sporných pozemkov, avšak s poukazom na 90. roky, kedy v tomto okolí pôsobila mafia a uskutočnili sa viaceré vraždy. Pravdepodobne z toho dôvodu si jeho rodičia, ktorí mali v tom čase 80 rokov neuplatnili tieto nároky, keďže sa báli osvoj život. Taktiež jeho rodičia nevedeli, či majú na sporné pozemky právo. Jeho rodičia mali v okolí A. I. žiť v rokoch 1947-48, pričom sa t mali zdržiavať približne rok, presné podrobnosti nevie. Keďže však rodičia jeho otca mali nejaký majetok v okolí, kde ich rodina žije aj dnes, sa tam jeho rodičia vrátili. V okolí A. I. boli v rokoch 1989-90, keď boli jednak v archíve, kde hľadali listiny, ktoré sú založené aj v spise, a jednak v kancelárii SPF, kde im vtedajší riaditeľ, X.. P. zahlásil, že pôjdu proti nim, ako zástupcovia štátu. Vzhľadom na vyhlásenia riaditeľa SPF, ktorý rozhodoval o týchto pozemkoch, ako aj vzhľadom na pozostatky bývalého režimu mali pochybnosti o úspešnosti uplatnenia ich nároku. Taktiež jeho otec chcel mať pokoj od mafie pôsobiacej v A. I.. Priamo im však nikto nebránil v uplatňovaní si reštitučných nárokov. Bolo to slobodné rozhodnutie jeho rodičov, ktorý však pôsobili celý život v poľnohospodárstve a nemali prehľad o týchto veciach, ako si uplatniť vlastnícke právo.

27. Podľa ust. § 4 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len ako „zákon č. 229/1991 Zb.“) oprávnenou osobou je štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

28. Podľa ust. § 6 ods. 1 písm. o) a p) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými zákonnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady, prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu.

29. Podľa ust. § 13 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. právo na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 môže oprávnená osoba uplatniť do 31. decembra 1992. V prípade uvedenom v § 6 ods. 1 písm. a) začne osemnásťmesačná lehota plynúť až odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol výrok zrušený, ak dôjde k tomuto rozhodnutiu po dátume účinnosti tohto zákona. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Lehoty na predkladanie písomných dôkazov v konaní pred okresným úradom sa spravujú všeobecnými predpismi o správnom konaní.

30. Podľa ust. § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 503/2003 Z.z.“) právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

31. Podľa ust. § 3 ods. 1 písm. n) a o) zák. č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady, prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.

32. Podľa ust. § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

33. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia zobrali späť svoju žalobu v časti ešte pred otvorením prvého pojednávania, súd konanie vo späťvzatej časti zastavil s poukazom na § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“).

34. V predmetnom prípade sa žalobcovia domáhajú určenia, že sporné pozemky patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch. Žalovaný v tomto konaní namietajú, že žalobcovia si v tomto konaní uplatňujú nároky, ktoré si mali žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia uplatniť v reštitučnom konaní pred správnym orgánom, a ak tak neučinili v lehote určenej zákonom, nemôžu sa už domáhať svojho práva určovacou žalobou. Z toho dôvodu súd považoval za prvoradé vyriešiť v prvom rade otázku, či sa na nároky žalobcov vzťahujú reštitučné zákony a ak áno, či je možné podať určovaciu žalobu, ak si žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia neuplatnili reštitučné nároky v správnom konaní.

35. V priebehu dokazovania bolo preukázané, že pre právnych predchodcov žalobcov boli vydané výmery, ktorými mali nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Následne boli tieto výmery zrušené vyššie uvedenými rozhodnutiami ONV z dôvodu neplnenia prídellových podmienok a v súčasnosti sú ako vlastníci sporných nehnuteľností vedení žalovaní. Žalobcovia však tvrdili, že rozhodnutia ONV, ktorými boli spomínané výmery zrušené sú nulitným právnym aktom, keďže ONV nemalo právomoc tieto výmery zrušiť, pričom poukázali okrem iného aj na rozhodnutia NS SR vo veci 5Cdo 157/2007 a 4 Cdo 123/2003. Na tomto mieste súd poukazuje na to, že NS SR sa v týchto rozhodnutiach priklonil k názoru odvolacích súdov, že ak došlo k zrušeniu výmerov rozhodnutím ONV, došlo k odňatiu vlastníckeho práva právnych predchodcov navrhovateľov štátom bez právneho dôvodu. Okrem toho súd poukazuje na to, že predmetné rozhodnutia sa nevysporiadali s vládnym nariadením č. 122/1951 Sb. o ďalších presunoch pôsobnosti a o iných zjednodušeníach verejnej správy, ktorý vo svojej prílohe D preniesol na okresné národné výbory pôsobnosť prislúchajúcu krajským národným výborom ohľadom rozhodovania o prídelle poľnohospodárskej pôdy (včítane pôdnych rezerv) do 50 ha zo všetkých pozemkových reforiem s výnimkou rozhodovania o prídelle do správy ústredných orgánov, krajských a okresných národných výborov a organizáciám celoštátneho významu.

36. Súd však poukazuje aj na § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb.n. SNR, podľa ktorého ak prídella nehospodári so starostlivosťou riadneho hospodára môže sa mu do 10 rokov odo dňa ujatia sa držby pridelený majetok odňať a ten môže byť pridelený inej, na to kvalifikovanej osobe. V tomto prípade nebolo preukázané, kedy sa právni predchodcovia žalobcov ujali držby sporných nehnuteľností, ale ak pripustíme, že ich držby sa ujali po vydaní poverenia, možno predpokladať, že právni predchodcovia sa ujali držby sporných nehnuteľností najskôr dňa 14.05.1948, pričom vyššie uvedené rozhodnutia ONV boli vydané až po uplynutí 10 ročnej doby predpokladanej v § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb.n. SNR. Na základe toho možno predpokladať, že sporné rozhodnutia ONV mohli vyššie uvedené výmery, vydané v prospech právnych predchodcov žalobcov, zrušiť v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi.

37. Na základe vyššie uvedených skutočností, má súd za to, že na žalobcov, resp. ich právnych predchodcov sa vzťahovali vyššie citované reštitučné zákony a to buď z dôvodu, že sporné nehnuteľnosti prešli na štát bez právneho dôvodu, ak pripustíme, že ONV nemali právomoc na vydanie takýchto rozhodnutí, alebo ak pripustíme, že ONV mali na vydanie takýchto rozhodnutí právomoc v zmysle nariadenia č. 122/1951 Sb., z dôvodu, že znárodnenie týchto pozemkov sa vykonalo v rozpore s vtedy platnými zákonnými predpismi, keďže mohli byť tieto výmery zrušené až po 10 rokoch ako sa právni predchodcovia žalobcov ujali držby sporných nehnuteľností.

38. Súd teda ustálil, že na žalobcov, resp. ich právnych predchodcov sa reštitučné zákony vzťahovali. Následne súd pristúpil k skúmaniu, či v prípade ak si žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia neuplatnili reštitučné nároky v správnom konaní, môžu domáhať určenia vlastníctva v určovacom konaní. Pri riešení tejto otázky súd vychádzal predovšetkým z rozhodnutí ÚS SR sp. zn. III. ÚS 177/2013, I. ÚS

460/2017 a IV. ÚS 628/2020 zo dňa 02.12.2020. Ústavný súd v týchto svojich rozhodnutiach poukazuje na to, že ÚS SR vo svojom náleze II. ÚS 249/2011 výnimočne pripustil použitie určovacej žaloby v konkurencii s reštitučnými predpismi, s tou výhradou, že tento nález nebolo možné interpretovať tak, akoby v tejto veci taxatívne a navždy stanovil výnimky, kedy je možné využitie určovacej žaloby, a pokiaľ určitý prípad pod ne podradiť nemožno, musí byť návrh zamietnutý. Nález obsahuje i všeobecné pasáže, ktoré sa netýkajú len poľnohospodárskych reštitúcií, a vyplýva z neho aj to, že v každom jednotlivom prípade sa môžu vyskytovať okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie určovacej žaloby ako jediného možného prostriedku nápravy krívd. Z toho dôvodu sa majú všeobecné sudy predovšetkým zamerať na otázku, či existujú v súdenom prípade konkrétne okolnosti, pre ktoré žalobcovia nemohli reálne využiť jednoduchšie uplatniteľné reštitučné predpisy (v tomto konkrétnom prípade zákon č. 229/1991 Zb. a zákon č. 503/2003 Z.z.), alebo či im nezostalo nič iné, než sa majetku po svojich rodičoch domáhať určovacou žalobou.

39. Zatiaľ sa javí, že formálne včasnému uplatneniu reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. alebo zákona č. 503/2003 Z.z., žalobcom, resp. ich právnym predchodcom nebránila žiadna objektívna skutočnosť, bola to skôr zrejme iba ich subjektívna okolnosť, ktorou sa však nedá obchádzať reštitučný predpis, ktorý počítal aj s možnosťou riešiť reštitučný nárok v prípade, keď nemožno pozemok vrátiť "in natura", preto nemali mať otvorenú cestu na uplatnenie určovacej žaloby; v takomto prípade skutočne mala prevážiť zásada "vigilantibus iura" nad nedbanlivosťou a laxnosťou žalobcov.

40. ÚS SR vo vyššie uvedených rozhodnutiach tiež uviedol, že ak oprávnená osoba, prípadne jej právny nástupca mohli žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu a neexistujú konkrétne okolnosti, pre ktoré nemohli reálne využiť jednoduchšie uplatniteľné reštitučné predpisy, nemôžu sa potom domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov (Občiansky zákonník). Existencia špeciálnej úpravy v reštitučných predpisoch vylučuje naliehavý právny záujem na určení vlastníctva tam, kde podľa týchto predpisov bolo možné uplatniť nárok na vrátenie veci a nárok uplatnený nebol alebo z nejakých dôvodov tejto požiadavke nebolo vyhovené. Reštitučné predpisy majú povahu lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ktorý predstavuje lex generalis. Z povahy reštitučných zákonov ako predpisov špeciálnych vyplýva, že nároky nimi upravené nie je možné riešiť inak než podľa ich ustanovení v zmysle všeobecnej zásady o predpise všeobecnom a osobitnom (lex specialis derogat legi generali). Ak stanoví reštitučný predpis určité podmienky na uplatnenie reštitučného nároku, nie je možné ten istý nárok uplatňovať podľa iného predpisu. Súd totiž poukazuje na to, že tieto reštitučné predpisy riešili aj také prípady, kedy nie je možné priamo vydať dotknuté pozemky. V tom prípade prichádzalo do úvahy vydanie buď náhradného pozemku alebo finančnej náhrady. Tieto podmienky sa však mali skúmať v rámci správneho konania.

41. Žalobcovia sa snažili neuplatnenie reštitučných nárokov v správnom konaní odôvodniť tým, že vzhľadom na mafiu, ktorá v okolí A. I. pôsobila v 90. rokoch, sa ich právní predchodcovia báli o svoj život a taktiež tým, že sa vtedajší riaditeľ SPF vyhráжал im tým, že pôjde proti nim. Súd však v tomto smere poukazuje na to, že žalobcovia vôbec nepreukázali, že by si ich právní predchodcovia neuplatnili reštitučné nároky z dôvodu, že by sa im niekto vyhráжал. Čo sa týka údajného vyjadrenia riaditeľa SPF, súd poukazuje na to, že SPF, ako správca štátnych pozemkov je povinný chrániť majetok štátu, pričom je logické, že v prípadnom spore by vystupoval proti právnym predchodcom žalobcov, tak ako to je aj v tomto konaní. Z toho dôvodu toto vyjadrenie riaditeľa SPF nemožno brať ako vyhrážku takej intenzity, ktorá by odôvodňovala strach právnych predchodcov o svoje zdravie alebo život. Napokon aj samotný žalobca 1. potvrdil, že to bolo subjektívne rozhodnutie jeho právnych predchodcov, že si reštitučné nároky neuplatnili v správnom konaní.

42. Súdu tak v tomto konaní nezostala iná možnosť, ako ustáliť, že žalobcom, resp. ich právnym predchodcom nebránila žiadna objektívna okolnosť v tom, aby si svoje reštitučné nároky uplatnili v správnom konaní v zmysle vyššie uvedených reštitučných zákonov, ktoré majú povahu lex specialis voči Občianskemu zákonníku. Keďže si reštitučné nároky takto neuplatnili vo vyššie uvedených prekluzívnych lehotách, pričom im v tom nebránila žiadna objektívna okolnosť, v zmysle zásady lex specialis derogat legi generali súd konštatuje, že žalobcovia už nie sú oprávnení sa domáhať svojich nárokov určovacou žalobou. Ako vyslovil svoj názor aj ÚS SR, v takomto prípade skutočne mala prevážiť zásada "vigilantibus iura" nad nedbanlivosťou a laxnosťou žalobcov. Túto ľahostajnosť žalobcov, resp. ich právnych predchodcov posilňuje aj tá skutočnosť, že v konaní nebolo sporné, že žalobcovia predmetné nehnuteľnosti nikdy neužívali, pričom aj ich právny predchodcovia ich mohli užívať

a hospodáriť na nich približne rok, keďže podľa vyjadrenia žalobcu sa z okolia A. I. jeho rodičia vrátili do okresu T. T. niekedy okolo roku 1948-1949, pričom od tej doby sa o predmetné pozemky nestarali. Na základe týchto záverov, ako aj vzhľadom na vyslovený právny názor ÚS SR, súd dospel k tomu, že existencia špeciálnej úpravy v reštitučných predpisoch vylučuje naliehavý právny záujem žalobcov na určení vlastníctva tam, kde podľa týchto predpisov bolo možné uplatniť nárok na vrátenie vecí avšak nárok uplatnený nebol, a z toho dôvodu žalobu v nezastavenej časti zamietol.

43. Čo sa týka zvyšných námietok žalobcov, súd poukazuje na to, že skoršie rozhodnutia ÚS SR, na ktoré odkazovali boli modifikované práve rozhodnutiami ÚS SR sp. zn. III. ÚS 177/2013, I. ÚS 460/2017 a IV. ÚS 628/2020. Čo sa týka otázky žalobcov prečo sa zmenila rozhodovacia činnosť ÚS SR, súd môže poukázať len na to, že judikatúra všetkých justičných orgánov na svete sa postupom času vyvíja a niekedy sa dokonca aj zmení. Čo sa týka samotných konkrétnych dôvodov v tomto prípade, súd môže len odkázať na odôvodnenia samotných vyššie uvedených rozhodnutí ÚS SR.

44. Čo sa týka rozhodnutí ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 372/2021, II. ÚS 7/2014 a II. ÚS 249/2011, podľa názoru súdu sa tieto rozhodnutia nedajú použiť v tomto konkrétnom prípade a to z dôvodu, že v týchto konaniach sa riešila iná situácia. V konaní IV. ÚS 372/2021 totiž bola sťažovateľkou žalovaná, pričom žalobcom bola v tom konaní osoba, ktorá si reštitučný nárok v správnom konaní uplatnila, avšak ten je v správnom konaní nebol priznaný. Konanie II. ÚS 7/2014 sa týka správnej žaloby, kedy sťažovateľ si uplatnil reštitučný nárok pred správnym orgánom a následne podal v tej veci aj správnu žalobu voči rozhodnutiu správneho orgánu. V konaní II. ÚS 249/2011 napokon žalobcovia tvrdili, že sa nich reštitučné zákony nevzťahujú, keďže v registri nehnuteľností existuje duplicitný zápis vlastníckych práv k tým istým nehnuteľnostiam, pričom bolo potrebné túto duplicitu odstrániť.

45. Žalobcovia tiež poukázali na rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. 1Vobdo/2/2020, ktoré malo modifikovať rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 460/2017, avšak súd je toho názoru, že ani toto rozhodnutie sa nedá použiť v tomto konkrétnom prípade a to jednak z dôvodu, že ide o rozhodnutie obchodnoprávneho kolégia NS SR, pričom toto konanie je občianskoprávnej povahy a taktiež uvedené rozhodnutie NS SR nerieši samotnú konkurenciu reštitučného správneho konania a určovacej žaloby.

46. Vzhľadom na skutočnosť, že zastavenie konania v časti zavinili žalobcovia, keď svoju žalobu zobrali späť po prehodnotení žaloby, a že vo zvyšnej časti boli žalovaní úspešní, keďže žaloba bola zamietnutá, v zmysle § 255 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP majú jednotliví žalovaní nárok voči žalobcom na náhradu trov konania spoločne a nerozdielne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Dunajská Streda.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. V odvolaní sa popri uvedených všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z.č. 233/95 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.